

Advies betreffende MER
Verbindingsriolering Lubbeek Centrum Fase 1
project 20.847

Nummer : INBO.A.2007.158
Datum : 20 september 2007

Auteurs : Boone, N., niko.boone@inbo.be
Geadresseerde : Afdeling Milieu, Natuur en Energiebeleid
Dienst MER
t.a.v. Pascal Van Ghelue
Koning Albert II-laan 20 bus 8 - 1000 Brussel

Instituut voor natuur- en bosonderzoek
Kliniekstraat 25
B-1070 Brussel

Onderstaand advies geeft de opmerkingen van het INBO op het MER Verbindingsriolering Lubbeek Centrum Fase 1 (project 20.847).

Pagina-gewijze opmerkingen

P78: alternatief 2006

Er wordt gesteld dat verdrogingseffecten kunnen verminderd worden door bevoeiing toe te passen. Dit is evenwel sterk afhankelijk van het type water dat daarvoor gebruikt wordt. Bij voorkeur gebeurt dit met het bemalingswater (grondwater). Het gebruik van oppervlaktewater is af te raden. Bevloeien met bijvoorbeeld voedselrijk oppervlaktewater afkomstig van een nabije waterloop kan sterk negatieve effecten hebben op de vegetatie.

Ook om verdrogingseffecten te beperken wordt voorgesteld de werken in het najaar of de winterperiode te voorzien (zie verder bij opmerking p143).

P92: vermits de actuele structuurwaarde gering is op de plek van overstort 2 gaat men ervan uit dat de aanleg van het overstort en het plaatsen van schanskorven over een tiental meter slechts beperkt negatief is. Deze zone is evenwel N-gebied/VEN-gebied/habitatrichtlijngebied. In deze zone wordt gestreefd naar een ecologisch zo optimaal mogelijke inrichting van de waterloop. Aanleg van het overstort zorgt ervoor dat een optimale inrichting niet meer mogelijk is. Effect is meer negatief dan aangegeven.

P93: Voor de toetsing van de overstortdebieten gaat men uit van het gemiddeld debiet van de waterloop, omdat de was in de waterloop met vertraging verloopt t.o.v. piekdebieten in het rioleringssysteem. Dit is correct voor waterlopen met een uitgestrekte stroomgebied. Het stroomgebied van de Winge is hier echter slechts 700 ha. Bij overvloedige neerslag zal het debiet van de Winge sneller stijgen dan verondersteld in de berekeningen. Er dient eerder rekening gehouden te worden met maximale debieten.

P99: Er wordt gesteld dat het effect van de overstorten op de Winge beperkt is. Men gaat hier evenwel voorbij aan het feit dat ook stroomafwaarts van dit gebied overstorten voorkomen. Men houdt geen rekening met het cumulatieve effect van al deze overstorten op de kwaliteit van de Winge en Wingevallei in het stroomafwaartse deel (eveneens habitatrichtlijngebied en VEN-gebied). Dit dient eveneens onderzocht te worden.

P105: in alternatief 2006 worden enkele lozingspunten niet onmiddellijk mee opgenomen en er is ook geen garantie dat dat snel zal gebeuren. Vermits er voor dit project gekozen wordt moet de aanleg van een riolering voor de opvang van deze punten en de verplichte aansluiting van de woningen daarop, als voorwaarde opgenomen worden. Aansluiting van de huizen wordt ook voorgesteld in de eindbespreking (p191).

Bij ontwikkelingsscenario's dient 'het westelijk alternatief scoort' vervangen te worden door 'het alternatief 2006 scoort'.

P110: Bij de methodologie wordt aangegeven dat voor de beoordeling van de effecten, de huidige biologische toestand als uitgangspunt genomen wordt. In het Vlaams Ecologisch Netwerk of het Natura 2000 netwerk is de algemene doelstelling het verhogen van de natuurwaarden over de hele oppervlakte van het betreffende gebied en te komen tot een gunstige staat van instandhouding. Bij het beoordelen van de effecten dient rekening gehouden te worden met de potenties van een gebied. Indien het project verhindert dat op een bepaalde standplaats typische, biologisch waardevolle vegetaties nog ontwikkeld kunnen worden, of dat een habitat niet meer naar een gunstige staat van

instandhouding kan gebracht worden, dan dient dit aangegeven te worden in de effectbespreking en de passende beoordeling.

P114: Dotterbloemgrasland is het resultaat van specifieke abiotische standplaatskenmerken (o.a. bepaalde grondwaterpeil(schommelingen)) en het gevoerde beheer. De instandhouding van dit vegetatie type vraagt een volgehouden intensief beheer. Stellen dat dit een vegetatietype is van slecht onderhouden weiland is niet correct.

P115: op p111-112 wordt vermeld dat de waardering van de ecotopen gebeurde volgens de methode die bij de opmaak van de BWK gebruikt wordt. In de BWK worden loofhoutaanplantingen (N) als waardevol gewaardeerd, behalve in het geval van sterk verstoorde aanplanten of bij aanplant van exoten. Vermits dit niet blijkt uit de beschrijving, moet het perceel hier ook als biologisch waardevol beschouwd worden.

P124: Bij 'exploitatie van de verbindingsriolering/ondergronds ruimtebeslag' dient als mogelijke impact ook het effect op grondwaterstromen/kwelafhankelijke vegetaties in de vallei aangegeven te worden. Op p143 wordt dit wel aangegeven bij 'bodemverdichting en profielverstoring'.

P142: Bij de remediërende maatregelen wordt gesteld dat verdrogingseffecten kunnen verminderd worden door bevoeiing of retourbemaling toe te passen. Dit is evenwel sterk afhankelijk van het type water dat daarvoor gebruikt wordt. Bij voorkeur gebeurt dit met het bemalingswater (grondwater). Het gebruik van oppervlaktewater is af te raden. Bevoeien met bijvoorbeeld voedselrijk oppervlaktewater afkomstig van een nabije waterloop kan sterk negatieve effecten hebben op de vegetatie.

P143: Er wordt gesteld dat bij uitvoering van de werken in het najaar of in de winter er geen milderende maatregelen getroffen moeten worden ten aanzien van verdroging. Een belangrijk aspect waarop moet gewezen worden is de werforganisatie. Het is belangrijk om de duur van de werken in de kwetsbare zones zo kort mogelijk te houden. Tijdens de winterperiode zijn de grondwaterstanden hoog en is er meer kans op slechte weersomstandigheden. Dit kan mogelijk vertraging van de werken opleveren. Bij slechte terreinomstandigheden is de kans ook groter dat men zich niet aan de opgelegde beperkingen kan houden, bijvoorbeeld wat betreft de smallere werkzone. Bovendien moet er, wegens de hogere grondwaterstand, meer bemaald worden. Een betere periode om te werken is augustus-september-oktober. De grondwaterstanden zijn lager, er is meer kans op goede weeromstandigheden en er valt geen periode met bouwverlof in.

Bij het deel Bodemverdichting en profielverstoring dient de zin 'Negatieve effecten voor fauna en flora zullen hierdoor achterwege blijven' vervangen te worden door 'Negatieve effecten voor fauna en flora zullen hierdoor beperkt worden'.

Passende beoordeling

In de tabel worden per habitattypen de overeenkomstige BWK-eenheden opgesomd. Men heeft zich hiervoor gebaseerd op het Natuurrapport 2001. Er is evenwel een meer recente en nauwkeuriger versie voorhanden van de vertaalsleutel. Deze wordt samen met dit advies verstuurd.

Er wordt aangegeven dat 2 van de aangemelde habitats in het gebied voorkomen. Voor de leesbaarheid van de passende beoordeling is het nuttig om de ligging van deze vegetaties op een kaart aan te geven. Tegelijk kunnen ook de verschillende voorgestelde trajecten en de mogelijke knelpunten op deze kaart aangeduid worden. Dit zou de in de tekst aangegeven verschillen tussen de alternatieven verduidelijken.

Een passende beoordeling dient niet alleen rekening te houden met de actueel voorkomende habitats van een habitatrictlijngebied, maar ook met de herstel- of ontwikkelingsmogelijkheden van actueel slecht ontwikkelde of potentieel voorkomende habitats. Indien het project verhindert dat op een bepaalde standplaats een actueel niet aanwezig habitat nog ontwikkeld kan worden, of dat een actueel aanwezig habitat niet meer naar een gunstige staat van instandhouding kan gebracht worden, dan dient dit aangegeven te worden.

Er wordt gesteld dat er geen aanwijzingen of gegevens voorhanden zijn om te besluiten dat de aangemelde soorten in het studiegebied aanwezig zouden zijn. In een passende beoordeling dient alleszins uitgegaan te worden van het voorzorgsprincipe, waarbij er alleen kan besloten worden dat er geen significant negatieve effecten zullen zijn als hierover absolute zekerheid bestaat. De Bittervoorn bijvoorbeeld is misschien nog niet waargenomen in het studiegebied, maar wel stroomafwaarts in de Wingevallei. Via de overstorten is er mogelijk invloed op het leefgebied van deze soort. Dit dient nagegaan te worden.

In de tekst is regelmatig sprake van 'de habitats'. Er dient aangegeven te worden om welke (actuele of potentiële) habitats het precies gaat.

Op p5 wordt aangegeven dat het ruimtebeslag tijdelijk een negatief effect veroorzaakt. In hoeverre kan/mag een boshabitat zich boven de collector opnieuw ontwikkelen? Kan hier terug een gunstige staat van instandhouding bereikt worden?

Bij de milderende maatregelen moet aangegeven worden dat de duur van de werken in de kwetsbare zones zo kort mogelijk gehouden dient te worden. De periode augustus-september-oktober is een gunstige periode (zie eerdere opmerking).

Hoogachtend,

Ir. Jos Van Slycken
Waarnemend administrateur generaal